

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK

POŚWIĘCONY

HISTORII

XX WIEKU

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XVII

1985

3-4

WROCLAW — WARSZAWA — KRAKÓW — GDAŃSK — ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1986

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Antoni Czubiński, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Andrzej Kwilecki, Piotr Łossowski, Waldemar Michowicz, Jan Molenda, Franciszek Ryszka, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Wiesław Śladkowski, Michał Śliwa, Jan Tomicki, Jan Zamojski, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, Wrocław, Oddział w Warszawie 1986. Nakład 1570 egz. Objętość: 29,40 ark. wyd., 21,00 ark. druk., 27,93 ark. A1. Papier druk. sat. kl. IV, 80g, 70 × 100. Oddano do składania 16.X.1985 r. Podpisano do druku w maju 1986 r. Wydrukowano w czerwcu 1986 r. w Warszawskiej Drukarni Naukowej przy ul. Śniadeckich 8. Nr zam. 589.85. P-28. Cena zł 400.

SPIS TREŚCI

Henryk Korczyk — Recepcja koncepcji lokarneńskich w traktatach politycznych dwudziestolecia międzywojennego	3
Tadeusz Stegner — przyczynek do ewolucji ideowo-politycznej Aleksandra Świętochowskiego	27
Jan E. Zamojski — Polska prasa podziemna we Francji w latach wojny 1939—1945	41
Blanka Meissner — Ewakuacja niemieckich władz administracyjnych i niemieckiej ludności cywilnej z tzw. Kraju Warty w styczniu 1945 roku	81
Czesław Madajczyk — Polski finał II wojny światowej na tle europejskim	109
Henryk Słabek — Zmiany społecznej sytuacji robotników w latach 1945—1970	123

DYSKUSJE POLEMIKI

Tadeusz Wolsza — W sprawie prognoz Józefa Piłsudskiego dotyczących przebiegu I wojny światowej	159
<i>O międzynarodowych systemach politycznych</i>	
Janusz Stefanowicz — Systemy międzynarodowe	167
Roman Wapiński — Świat polityczny XIX-XX w. i problem jego zmienności	169
Ludwik Hass — Uwagi do procesu kształtowania się światowych systemów politycznych XIX i XX wieku	171

MATERIAŁY

NSZ w Jędrzejowskim w świetle dokumentów AK — Andrzej Ropelewski	179
Czwarta podróż S. Mikołajczyka do Moskwy — Andrzej Skrzypek	185
Lewica socjalistyczna po powstaniu warszawskim — Jan Mulak	197

WSPOMNIENIA

Wspomnienia Treblinkarza — Mieczysław Chodźko	205
---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

O Kazimierza Kelles-Krauzy „Listach” — Roman Wapiński, Stanisław Ciesielski	219
Spór o interpretację dziejów II Rzeczypospolitej trwa — Marian M. Drozdowski	233
Nowe pozyje o warszawskim wrześniu 1939 r. — Marian M. Drozdowski	239

Richard C. Lukas, Bitter Legacy. Polish-American Relations in the Wake World War II — Longin Pastusiak	244
Nowe prace o zimnej wojnie — Włodzimierz Borodziej	247
Memuary „zaangażowanego obserwatora” — Jan E. Zamojski	261

*

Irena Homola, „Kwiat społeczeństwa”. Struktura społeczna i zarys położenia inteligencji krakowskiej w latach 1860—1914 — Janina Żurawicka	269
Archiwum ruchu robotniczego, pod red. F. Tycha, t. IX — Stanisław Ciesielski	272
Literatura wobec niepodległości. Z problemów kultury polskiej początków II Rzeczypospolitej, oprac. A. Borycki — Bogusław W. Gałka	275
Rola mniejszości niemieckiej w rozwoju stosunków politycznych w Europie 1918—1945, pod red. A. Czubińskiego — Henryk Chałupczak	278
Asa Briggs, Wojna słów — Ewa Cytowska	282
David Stafford, Wielka Brytania i ruch oporu w Europie (1940—1945) — Ewa Cytowska	287
Marc Sadoun, Les socialistes sous l'occupation. Resistance et collaboration — Jerzy Eisler	291
Wojna i okupacja na ziemiach polskich 1939—1945, pod red. W. Góry — Piotr Łysakowski	293
Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Warszawa w latach 1939—1945 — Eugeniusz Duraczyński	297
Wojciech Borzobohaty, „Jodła” Okręg Radomsko-Kielecki ZWZ-AK 1939—1945 — Marek Ney-Krwawicz	301
Jędrzej Tucholski, „Cichociemni” — Marek Ney-Krwawicz	303
Czesław Poniecki, Jesienny obrachunek. Wspomnienia — Stanisław Stępka	306
Oflag II C Woldenberg. Wspomnienia jeńców — Danuta Kisielewicz	309
Kazimierz Baranowski, Wojskowe orzecznictwo lekarskie w Polsce — Marian Leczycki	312
Prezydenci — Longin Pastusiak	316
W. Osiatyński, Ewolucja amerykańskiej myśli społecznej i politycznej — Marian M. Drozdowski	318

ŻYCIE NAUKOWE

Oxfordzka konferencja poświęcona stosunkom polsko-żydowskim — Jacek M. Majchrowski	323
<i>Z prac Komisji Historii Wojskowej ZG PTH</i>	
W stulecie urodzin generała Mariana Kukieła — Marek Ney-Krwawicz	326

IN MEMORIAM

Wanda Kiedrzyńska (1901—1985) — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	329
--	-----

CONTENTS

Henryk Korczak — Reception of Locarno Concepts in the Political Treaties concluded between World Wars I and II	3
Tadeusz Stegner — A Contribution to the Ideological and Political Evolution of Aleksander Świętochowski	27
Jan Zamojski — Polish Clandestine Press in France during the War of 1939—1945	41
Blanka Meissner — Evacuation of the German Authorities and Civilian Population from the So-called „Warthegau” in January 1945	81
Czesław Madajczyk — Polish Finish of World War II seen Against the European Background	109
Henryk Słabek — Changes in the Social Situation of Workers between 1944 and 1970	123

DISCUSSION AND POLEMICS

Tadeusz Wolsza — On Józef Piłsudski Prognoses on World War I	159
<i>On the International Political Systems</i>	
Janusz Stefanowicz — International Systems	167
Roman Wapiński — Political World in the 19th-20th Centuries and Its Problem of Changeability	169
Ludwik Hass — Remarks on the Process of Shaping of the World Political Systems in the 19th and 20th Centuries	171

PAPERS

CRITICAL ARTICLES AND REVIEWS

SCIENTIFIC LIFE

СОДЕРЖАНИЕ

Генрик Корчик — Отражение концепций Локарно в политических договорах междувоенного двадцатилетия	3
Тадеуш Стегнер — К вопросу идейно-политической эволюции Александра Свентоховского	27
Ян Замойски — Польская подпольная печать во Франции в годы войны 1939—1945	41
Бланка Мейсснер — Эвакуация немецких административных властей и немецкого гражданского населения из так называемого „Края Варты” в январе 1945 г.	81
Чеслав Мадайчик — Польша в конце второй мировой войны на европейском фоне	109
Генрик Слабек — Изменения в социальном положении рабочих в 1944—1970 гг.	123

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Тадеуш Вольша — По поводу прогнозов Юзефа Пилсудского касающихся хода I мировой войны	159
О международных политических системах	
Януш Стефанович — Международные системы	167
Роман Вапински — Мир политики XIX—XX веков и проблема его изменчивости	169
Людвик Хасс — Замечания по поводу процесса формирования мировых политических систем XIX и XX веков	171

МАТЕРИАЛЫ

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

TABLE DES MATIÈRES

Henryk Korczyk — Réception des conceptions de Locarno dans les traités politiques de l'entre-deux-guerres	3
Tadeusz Stegner — Contribution à l'évolution des idées politiques d'Aleksander Świętochowski	27
Jan Zamojski — La presse clandestine polonaise en France dans les années de guerre 1939—1945	41
Blanka Meissner — L'évacuation des autorités administratives allemandes et de population allemande civile du soi-disant Pays de Warta en janvier 1945	81
Czesław Madajczyk — La fin de la II ^e guerre mondiale en Pologne sur la toile de fond européenne	109
Henryk Ślabeek — Les changements de la situation social des ouvriers dans les années 1945—1970	123

DISCUSSIONS ET POLITIQUES

Tadeusz Wolsza — La question des pronosts de Józef Piłsudski concernant le déroulement de la I ^{re} guerre mondiale	159
<i>Des systèmes politiques internationales</i>	
Janusz Stefanowicz — Les systèmes internationales	167
Roman Wapiński — Le monde politique des XIX ^e —XX ^e siècles et le problème de son variabilité	169
Ludwik Hass — Remarques an procès du façonnement des systèmes politiques mondiaux des XIX ^e et XX ^e siècles	171

DOCUMENTS

CRITIQUE ET ANALYSE DES LIVRES

VIE SCIENTIFIQUE

